

Werk

Label: Abstract

Jahr: 1933

PURL: https://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?31311028X_0062|log37

Kontakt/Contact

Digizeitschriften e.V.
SUB Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen

✉ info@digizeitschriften.de

podle (3) a (3')

$$\frac{1}{\sin \beta} = \frac{1}{\cos \alpha \sin II(a)}$$

a tedy

$$\cos \alpha = \frac{1}{\sqrt{2} \cdot \sin II(a)} = \frac{\text{Cos } a}{\sqrt{2}}. \quad (14)$$

Plocha f čtyřúhelníku se třemi pravými úhly, jehož dvě strany proti ostrému úhlu 2α jsou a , je úměrna jeho defektu $\varepsilon_a = 2\pi - \frac{3}{2}\pi - 2\alpha = \frac{1}{2}\pi - 2\alpha$, takže podle (14) je

$$\sin \varepsilon_a = \cos 2\alpha = 2 \cos^2 \alpha - 1 = \text{Cos}^2 a - 1. \quad (15)$$

Zavedeme-li poloměr koule R a označíme $f_k = R^2 \varepsilon_k$, bude (15) zníti:

$$\sin \frac{f_a}{R^2} = \text{Cos}^2 \frac{a}{R} - 1 = \text{Sin}^2 \frac{a}{R} \quad (15')$$

čili

$$\text{Cos} \frac{a}{R} = \sqrt{1 + \sin \frac{f_a}{R^2}} \quad (16)$$

a podobně pro úsečky b, c

$$\text{Cos} \frac{b}{R} = \sqrt{1 + \sin \frac{f_b}{R^2}}, \quad (16')$$

$$\cos \frac{c}{R} = \sqrt{1 + \sin \frac{f_c}{R^2}}. \quad (16'')$$

Považujeme-li a, b, c za strany pravoúhlého trojúhelníku, takže

$$\text{Cos} \frac{c}{R} = \text{Cos} \frac{a}{R} \text{Cos} \frac{b}{R},$$

dostaneme z rovnic (16), (16'), (16'') po úpravě

$$\sin \frac{f_a}{R^2} + \sin \frac{f_b}{R^2} + \sin \frac{f_a}{R^2} \sin \frac{f_b}{R^2} = \sin \frac{f_c}{R^2}. \quad (17)$$

Pro nekonečně velké R dává (15') $f_a = a^2$ a podobně $f_b = b^2$, $f_c = c^2$, takže (17) přejde ve větu Pythagorovu

$$a^2 + b^2 = c^2.$$

*

Pentagramma mirificum de Gauss dans la géométrie de Lobačevsky.

(Extrait de l'article précédent.)

Dans cet article on fait ressortir l'analogie complète entre le système de triangles rectangulaires, bien connu dans la géométrie sphérique sous le nom indiqué au titre et le même système dans la géométrie de Lobačevsky. L'auteur donne une règle pareille à celle de Neper-Engel.